

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (4 Μονάδες)

Ερώτηση 1

2. δ 3. α 4. β 5. Γ
Στη στήλη Β΄ περισεύει ο αριθμός 1

Ερώτηση 2

1. (Ο) 2. (Λ) 3. (Λ) 4. (Ο)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (6 μονάδες)

Ερώτηση 1

α) **Εγκυκλοπαίδεια:**

Ορισμός: Συλλογικό έργο 33 τόμων στο οποίο συνοψίστηκαν οι ιδέες του Διαφωτισμού. Σ' αυτό οι διαφωτιστές παρουσίασαν τις νέες γνώσεις, ιδέες και αντιλήψεις για διάφορα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και άλλα θέματα.

Πρωτεργάτες: Ντιντερό, Ντ' Αλαμπέρ

β) **Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος:**

Αξίωμα: Ο πιο σημαντικός από τους δραγομένους της Κύπρου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Έργο: Κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να ανακουφίσει τον υπόδουλο Ελληνισμό της Κύπρου και διέθεσε μεγάλο μέρος από την τεράστια περιουσία του για να προστατεύσει τους Ορθόδοξους Χριστιανούς.

- έκτισε τρεις εκκλησίες και έκανε δωρεές σε πολλές άλλες
- δώρισε ένα μεγάλο ποσό χρημάτων για τη συντήρηση του Ελληνομουσείου

Το τέλος του: Αποκεφαλίστηκε στην Κωνσταντινούπολη. Θύμα των μηχανοραφιών των αντιπάλων του.

γ) **Άλωση Βασίλης:**

χρονολογία: 14 Ιουλίου 1789

Γεγονότα: Ο λαός του Παρισιού κατέλαβε τη Βασίλη, τόπο φυλάκισης και βασανιστηρίων των αντιπάλων της απολυταρχίας.

Σημασία: Πρώτη νίκη κατά της απολυταρχίας, σύμβολο ελευθερίας, εθνική γιορτή των Γάλλων.

Ερώτηση 2

Φυσιογνωμία αποικιών του Βορρά:

- 1.000.000 κάτοικοι, από τους οποίους περίπου οι 40.000 ήταν μαύροι σκλάβοι.
- Δυναμική αγροτική οικονομία (γεωργία, αλιεία)
- Ακμή εμπορίου
- Ίδρυση πανεπιστημίων – χώροι διάδοσης των ιδεών του Διαφωτισμού
- Οικονομική ανάπτυξη παρόμοια με της δυτικής Ευρώπης.
- Προοδευτική ιδεολογία

Φυσιογνωμία αποικιών του Νότου:

- 750.000 περίπου κάτοικοι, από τους οποίους περίπου οι 300.000 ήταν μαύροι σκλάβοι.

- Η οικονομία βασιζόταν στις μεγάλες φυτείες καπνού, ρυζιού και βαμβακιού.
- Ιδιοκτήτες των φυτειών ήταν αποκλειστικά Ευρωπαίοι άποικοι, οι οποίοι δέσποζαν στην οικονομική και κοινωνική ζωή.
- Η γη καλλιεργούνταν από μαύρους σκλάβους που ζούσαν κάτω από άθλιες συνθήκες.
- Συντηρητική ιδεολογία

β) «**Γιορτή του τσαγιού**»: Αμερικανοί άποικοι (μεταμφιεσμένοι σε Ινδιάνους) πέταξαν στη θάλασσα φορτία αγγλικού τσαγιού στο λιμάνι της Βοστώνης, αντιδρώντας έτσι στην επιμονή της Αγγλίας να συνεχίσουν να πληρώνουν φόρους γι' αυτό το προϊόν.

Ερώτηση 3

α) «**Αποικιοκρατία**»: Η προσπάθεια ενός κράτους να επεκταθεί εδαφικά αποκτώντας νέες αποικίες με σκοπό την εκμετάλλευσή τους.

Να αναφερθούν τουλάχιστον δύο από τις παρακάτω αποικιοκρατικές χώρες:

Μ. Βρετανία, Γαλλία, Βέλγιο, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Ολλανδία, Γερμανία, Ρωσία

β) **Πρωτοπόροι της αποικιοκρατίας:**

Να αναφέρετε τουλάχιστον δύο από τις παρακάτω ομάδες:

- Εξερευνητές (αναζήτηση νέων γνώσεων)
- Έμποροι (αναζήτηση νέων αγορών)
- Χριστιανοί ιεραπόστολοι (διάδοση του Χριστιανισμού και παράλληλη προετοιμασία εδαφών για μονιμότερη ευρωπαϊκή παρουσία)

γ) Ανάλυση δύο **αιτιών** από τα παρακάτω:

- νέες αγορές για τα βιομηχανικά προϊόντα
- νέες πηγές πρώτων υλών και καυσίμων
- νέες περιοχές επένδυσης κεφαλαίων
- εξασφάλιση ελέγχου θαλασσών
- απρόσκοπτος εφοδιασμός πλοίων
- ενίσχυση του εθνικού γοήτρου

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (8 μονάδες)

Ερώτηση 1

α) αίτια

- Πολιτική σύγκρουση για την εξουσία με τη διοικητική αριστοκρατία (πρόκριτοι με τοπική εξουσία, έμποροι – πλούσιοι πλοιοκτήτες και Φαναριώτες)
- Κατηγορία για συγκεντρωτισμό, απολυταρχισμό και αυταρχισμό του Καποδίστρια από πιο φιλελεύθερες ομάδες διανοουμένων / Αίτημα για παραχώρηση συνταγματικών ελευθεριών
- Υποψία για εξυπηρέτηση ρωσικών συμφερόντων από εκπροσώπους του γαλλικού και αγγλικού κόμματος
- Αδιαφορία λαού, δυσaráεσκεια από φορολογική και αγροτική πολιτική-μη εφαρμογή αναδασμού

β) Κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα κατά την άφιξη του Καποδίστρια.

Αναφορά τριών από τα παρακάτω:

- Μικρή επικράτεια του ελληνικού κράτους
- Κατοχή ΝΔ Πελοποννήσου από αιγυπτιακό στρατό (Ιμπραήμ) και επίθεση του τουρκικού στρατού (Κιουταχής) στη Στερεά Ελλάδα
- Δράση ληστών –πειρατών στα νησιά και στα παραθαλάσσια μέρη
- Οικονομική εξαθλίωση χώρας - έλλειψη πόρων
- Ακαλλιέργητα χωράφια – απουσία ανδρών στην κλεφτουριά
- Δημόσιο χρέος- υποθήκευση γης σε Άγγλους

- Φτώχεια του λαού, ορφάνια, χηρεία
- Τραυματισμοί και θάνατος αντρών

γ) Αναφορά δύο από τα παρακάτω **μέτρων στην οικονομία**:

Συγκέντρωση Εισφορών στο κρατικό ταμείο από Έλληνες του εξωτερικού και φιλέλληνες.

Κοπή εθνικού νομίσματος : Φοίνικας

Ίδρυση Εθνικής Τράπεζας

Αυστηρό πνεύμα λιτότητας στις δημόσιες δαπάνες, πνεύμα περισυλλογής.

Εκσυγχρονισμός της γεωργίας, εισαγωγή νέων καλλιεργειών (πατάτα), νέων μεθόδων καλλιέργειας (χρήση σιδερένιου άροτρου)

Κατάθεση προσωπικής αντιμισθίας

Συστηματική είσπραξη των τελωνειακών δασμών

Εφαρμογή του παλαιού συστήματος της δεκάτης

Ανανέωση κτηνοτροφίας

Ίδρυση Γεωργικής Σχολής- Αγροκήπιο

Αποκατάσταση ασφάλειας στην ύπαιθρο και στις θάλασσες

Κατασκευή δημόσιων έργων, οδών, λιμανιών

Ερώτηση 2

α) Αναφορά τεσσάρων σημείων από τα παρακάτω:

- Στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες δεν υπήρχε τουρκικός στρατός (σύμφωνα με παλαιότερες ρωσοτουρκικές συνθήκες).
- Λίγο βορειότερα από τις ηγεμονίες, υπήρχε ο ρωσικός στρατός και υπήρχε η ελπίδα ότι θα βοηθούσε σε έναν πόλεμο υπέρ των Ελλήνων.
- Ενασχόληση Τούρκων με απασχιστικό κίνημα του Αλή Πασά.
- Υποστήριξη τοπικών ηγεμόνων (Μιχαήλ Σούτσου) με μισθοφορικό στρατό.
- Βάσεις και κατάλληλη προετοιμασία από τους Φιλικούς
- Υποστήριξη και συμμετοχή κατοίκων, Ελλήνων και ντόπιων.
- Προσέγγιση και εξασφάλιση συμμετοχής στην επανάσταση από βαλκάνιους ηγέτες (Βλαντιμνρέσκου, τοπικού ηγέτη στις Ηγεμονίες και του Σέρβου ηγέτη, Καραγεώργιεβιτς)

β)

i. Η Φιλική Εταιρεία ιδρύθηκε στην Οδησό της Ρωσίας το 1814

ii. Αναφορά δύο από τους παρακάτω Πρωτεργάτες: Νικόλαος Σκουφάς, Αθανάσιος Τσακάλωφ, Εμμανουήλ Ξάνθος και Παναγιώτης Αναγνωστόπουλος.

γ) Αναφορά δύο από τους παρακάτω **παράγοντες** που δυσκόλεψαν το έργο της Φιλικής Εταιρείας:

- Ο ελληνισμός ήταν διάσπαρτος σε ευρύ γεωγραφικό χώρο.
- Έπρεπε να δράσουν με μεγάλη μυστικότητα για να μη γίνουν αντιληπτοί στην οθωμανική αυτοκρατορία και τις ευρωπαϊκές απολυταρχίες.
- Θα έπρεπε να νικήσουν τους δισταγμούς των Ελλήνων που είχαν δει προγενέστερα επαναστατικά κινήματα να αποτυγχάνουν.
- Έπρεπε να κινητοποιήσουν ανθρώπους από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες με διαφορετικά κοινωνικά και οικονομικά συμφέροντα.

Ερώτηση 3

α) Αναφορά τεσσάρων σημείων από τα παρακάτω:

Δυσαρέσκεια των Αστών, γιατί δε συμμετείχαν στη λήψη αποφάσεων

Η εκμετάλλευση της Γ΄ Τάξης από τους ευγενείς και τον Κλήρο στον οικονομικό και πολιτικό τομέα (βαριά φορολογία που κάλυπτε τις σπατάλες της άρχουσας τάξης)

Οικονομική εξαθλίωση του λαού λόγω κλιματολογικών συνθηκών (ξηρασία, κακή συγκομιδή σιτηρών και αύξηση τιμών σε βασικά προϊόντα ή βαριοί χειμώνες και πλημμύρες που οδήγησαν σε φτώχεια του λαού και λεηλασίες των πλούσιων σπιτιών και κρατικών αποθηκών)

Ανικανότητα του βασιλιά και κακοί χειρισμοί της οικονομικής κρίσης

β) αναφορά τεσσάρων λόγων από τα παρακάτω:
Κατάληψη της εξουσίας από την αστική τάξη
Εδραίωση της φιλελεύθερης οικονομίας
Εφαρμογή αρχών Διαφωτισμού στην πολιτική
Πτώση απολυταρχίας στην Ευρώπη
Δημιουργία νέων εννοιών: πατρίδα στα πλαίσια του κράτους -έθνους
Διαχωρισμός κράτους- εκκλησίας
Κατάργηση προνομίων ευγενών και ισότητα ανθρώπων
Κυριαρχία του λαού στην πολιτική με την καθιέρωση συνταγμάτων και της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας
Ανάδυση νέων κινημάτων:φιλελευθερισμός, εθνικισμός, σοσιαλισμός

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (2μονάδες)

Ερώτηση 1

- α)
- φτώχεια και εξαθλίωση λόγω της οικονομικής εκμετάλλευσης και της βαριάς φορολογίας (δεκάτη, κεφαλικός φόρος)
 - η προσωπική τιμή, ασφάλεια, αξιοπρέπεια και περιουσία βρίσκονταν στην απόλυτη δικαιοδοσία των Τούρκων
 - ο εξισλαμισμός (ο ασπασμός του Ισλαμισμού) λειτουργούσε ως μέσο αποφυγής τιμωριών
- β)
- οι υπόδουλοι Κύπριοι ήταν εκτεθειμένοι στην αυθαιρεσία και την απληστία των Τούρκων
 - αντιμετώπιζαν τις αυθαιρεσίες των Τούρκων στην απονομή δικαιοσύνης σε βάρος των Κυπρίων
 - δεν είχαν κανένα δικαίωμα υπεράσπισης σε περιπτώσεις αντιδικίας μεταξύ Οθωμανών και Χριστιανών

Ερώτηση 2

Οκτωβριανά: εξέγερση Κυπρίων κατά των Άγγλων

Αίτια Οκτωβριανών

- α)απογοήτευση των Κυπρίων μετά την άρνηση της Αγγλίας στο αίτημα για ένωση με την Ελλάδα
β) απογοήτευση λόγω της πίεσης που ένιωθαν λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης.

Αναφορά σε δύο από τις παρακάτω **συνέπειες** της δικτατορικής πολιτικής των Άγγλων:

Συλλήψεις, φυλακίσεις, απελάσεις και επιβολή χρηματικού ποσού ως πρόστιμο στους Κυπρίους για τις υλικές καταστροφές των διαδηλωτών.

Ανελεύθερη πολιτική των Άγγλων στην εκπαίδευση με απαγορεύσεις των εθνικών γιορτών, εθνικών συμβόλων όπως, η ανάκρουση του εθνικού ύμνου και περιορισμοί στη διδασκαλία της ελληνικής ιστορίας.